

# NARAVNE NESREČE LETA 1994

Slavko Šipeč\*

UDK 502.58 (497.12) "1994"

V članku prikazujemo kratek pregled naravnih nesreč in drugih pomembnejših izrednih dogodkov v naravi v letu 1994.

Po več letih zaporednega pomanjkanja vode je bilo te leta 1994 dovolj, včasih celo preveč. V primerjavi s prejšnjimi leti je bilo leta 1994 več poletnih neurij (neredko s točo). Neurje pa sodi med naravne nesreče z najbolj kompleksnimi učinki, saj povzroča škodo na kmetijskih površinah (poplavljen polja, toča, zemeljski plazovi), udare strel v gradbene objekte, po-

škodbe gradbenih objektov, uničuje struge in brežine vodnih tokov ter energetsko, pošto, cestno, vodovodno in drugo infrastrukturo (zaradi poplavljanja, erozije ali zemeljskih plazov). V nasprotju z zadnjimi leti so nam v letu 1994 bolj prizanesle jesenske poplave. Hujših potresov v letu

1994 k sreči ni bilo. Tudi požarov v naravi je bilo zaradi več moče manj (838) (4) kot v prejšnjih letih, žal pa je največji med njimi (požar med Renčami, Opatjim selom in Lokvicami na Krasu 29. julija do 2. avgusta) opustošil kar 575 hektarov gozda, škoda pa je bila ocenjena na 524 milijonov tolarjev (4).

## Preglednica. Pregled naravnih nesreč in drugih pomembnih dogodkov v naravi v Sloveniji v letu 1994

Table. Natural disasters in Slovenia in 1994

| Datum<br>Date  | Vrsta dogodka, nesreče, kraj in opis<br>Type, location and description of disaster                                                                                                                                                                   | Datum<br>Date | Vrsta dogodka, nesreče, kraj in opis<br>Type, location and description of disaster                                                                                                                                                                       |
|----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| december 1993, | zemeljski plazovi v Lendavskih goricah,                                                                                                                                                                                                              | 12. 3.        | požar v naravi, Beka-Socerb, 50 hektarov pogorelih površin                                                                                                                                                                                               |
| januar 1994    | 285 milijonov tolarjev škode                                                                                                                                                                                                                         |               |                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 19. 1.         | potres, Radeče, M 1,9 R, I 3-4 MSK                                                                                                                                                                                                                   | 21. 3.        | potres, M 2,8 R, I 4-5 MSK, Haloze (Videm pri Ptuj, Podlehnik, Tržec), nekateri prebivalci so zapustili hiše                                                                                                                                             |
| 20. 1.         | močna burja v Koprskem primorju, precej škode na elektroenergetskih napravah, več naselij je bilo brez električnega toka                                                                                                                             | 28. 3.        | potres, M 2,2 R, I 4-5 MSK, Hajnsko, Pustika, Pristava pri Mestinju, Podčetrtek                                                                                                                                                                          |
| 22. 1.         | potres, Brezovica, Podpeč, Rakitna, M 1,8 R, I 3 MSK                                                                                                                                                                                                 | 2. 4.         | močna burja v Vipavski dolini, sunki vetra so dosegli hitrost do 100 km/h, oviran promet                                                                                                                                                                 |
| 29. 1.         | močan severni veter, v notranjosti je pihal s hitrostjo do 80 km/h, težave na smučišču Krvavec, pri Cerkljah na Gorenjskem je veter na daljnovod podrl drevo in povzročil izpad električne energije na tem območju, nekaj manjše škode tudi v Kranju | 12. 4.        | zaradi večdnene deževja so narasle nekatere vode v severovzhodni Sloveniji (potok Globovnica pri Lenartu, Pesnica pri Gorišnici, jezero Sv. Trojica pri Lenartu, težave z obilico vode tudi na območju Mestinj), zemeljski plaz v Dvorjanah pri Mariboru |
| 29. 1.         | v Izoli je močan jugozahodni veter s pomočjo valov odvezal okoli 10 čolnov, nekaj se jih je tudi potopilo                                                                                                                                            | 14. 4.        | zemeljski plaz, dolg 300 metrov, v Velikem Boču (Kozjak)                                                                                                                                                                                                 |
| 1. 2.          | potres, M 1,7 R, I 3-4 MSK, Muljava                                                                                                                                                                                                                  | 19. 4.        | na cesti med Vrsnim in Krnom je zdrsnil obsežnejši zemeljski plaz (10.000 m <sup>3</sup> ), cesta med Vrsnim in Krnom je bila zaprta 10 dni                                                                                                              |
| 1. 2.          | potres, 3-4 MSK, Ročinj, Kanal, Anhovo                                                                                                                                                                                                               |               |                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 12. 2.         | snežni plaz, Tošc (Julijske Alpe), pet ljudi je pri prečkanju strmega pobočja zajel snežni plaz, en človek je umrl                                                                                                                                   | 20. 4.        | močan potres (M 4,4 R, I 7 MSK) v bližini italijanskega mesta Pordenone, pri nas so ga čutili z intenziteto do 4 MSK v zahodnem delu države (Kobarid, Nova Gorica, Idrija)                                                                               |
| 13. - 14. 2.   | zelo močna burja v submediteranskem delu države, v Vipavski dolini so najmočnejši sunki presegli hitrost 150 km/h, veter je podiral drevesa, odnašal zemljo z njiv, prevrnil več vozil in odkril več zgradb                                          | 21. 4.        | potres, Logatec, Vrhnika, I 4 MSK                                                                                                                                                                                                                        |
| 15. 2.         | požar v naravi, Rakitovec-Zazid, 60 hektarov pogorelih površin                                                                                                                                                                                       | 7. 5.         | snežni plaz, Repov kot pod Planjavo (Kamniške Alpe), poškodoval je enega planinca                                                                                                                                                                        |
| 21. 2.         | potres, M 2,7 R, I 4 MSK, Vrhnika, Rovte, Logatec, Rakek, Postojna                                                                                                                                                                                   | 24. 5.        | potres, M 2,2 R, I 4 MSK, Radlje ob Dravi, Muta, Kozjak                                                                                                                                                                                                  |
| 10. 3.         | požar v naravi, Gradin-Kaline-Abitanti (občina Koper), 47 hektarov pogorelih površin                                                                                                                                                                 | 25. 5.        | potres, M 2,5 R, I 4 MSK, Goriška Brda, I 4 MSK                                                                                                                                                                                                          |
|                |                                                                                                                                                                                                                                                      | 31. 5.        | potres, Jelovica                                                                                                                                                                                                                                         |
|                |                                                                                                                                                                                                                                                      | 2. 6.         | potres, Goriška Brda, M 2,4 R, I 4-5 MSK                                                                                                                                                                                                                 |

\* Ministrstvo za obrambo, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, Kardeljeva ploščad 26, Ljubljana

| Datum<br>Date | Vrsta dogodka, nesreče, kraj in opis<br>Type, location and description of disaster                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 13. – 14. 6.  | padavine, neurje na Pohorju, največ škode na območju Radelj ob Dravi in Ruš (Lovrenc na Pohorju), manjši vodotoki so odnesli več mostov, voda je zalila več hiš, škoda na kmetijskih površinah, poplavljal sta tudi Dravinja in Krka v spodnjem toku, materialne škode je bilo v občini Radlje ob Dravi za 150 milijonov tolarjev, v občini Ruše pa za okoli 332 milijonov tolarjev                                                                                                      |
| 15. 6.        | potres, I 4-5 MSK, Branik nad Muto                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 17. 6.        | nevihte, toča zemeljski plazovi, občina Pesnica (škoda za 507 milijonov tolarjev), škoda tudi v občini Lenart, v Vanetini (občina Lenart) je strela udarila v objekt in ubila enega človeka                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 20. 6.        | neurje, Žalec, Celje, Laško, nekaj manjših vodotokov je prestopilo bregove, zaradi zemeljskega plazov in hudourniških nanosov sta bili nekaj časa zaprti cesta Celje–Rimske Toplice in železniška proga Celje–Zidani Most, v Žalcu je voda vdrla v 23 objektov, na območju Laškega pa je bilo poškodovanih več deset hiš, materialna škoda v Laškem je znašala 570 milijonov tolarjev; nevihte tudi drugod v severovzhodni Sloveniji, zaradi strel je zagorelo več gospodarskih poslopij |
| 28. 6.        | nevihte in neurja v večjem delu Slovenije, najhujše na območju Trbovelj, Hrastnika, Žalca in Zagorja (glej tudi članke v Ujmi), škoda tudi na območju Laškega, Ptuja (Ptujsko polje, Juršinci), Krškega in Sevnice, zaradi udarov strel je tega dne zgorelo 9 objektov                                                                                                                                                                                                                   |
| 30. 6.        | neurje, Golnik, močno poškodovane lokalne ceste, voda s kamenjem in blatom je vdrla v bolnišnico in povzročila veliko škodo, poškodovane kmetijske površine, skupno vsaj za 108 milijonov tolarjev materialne škode                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 3. 7.         | potres, M 2,3 R, I 4 MSK, Košana, Postojna, Pivka                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 5. 7.         | neurja, toča, zemeljski plazovi, območje Litije (več kot 50 zalitih hiš), Velenja, Slovenske Bistrice, Črnomlja, Lenarta, Zagorja ob Savi, tega dne so strele zanele požare na desetih stanovanjskih in kmetijskih objektih po Sloveniji, samo v velenjski občini za 150 milijonov tolarjev škode                                                                                                                                                                                        |
| 6. 7.         | potres, M 2,3 R, I 5 MSK, Zameško, Kostanjevica                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 7. 7.         | neurje, Žalec, Zasavje, poplavljeni objekti v Kisovcu, Izlakah in Zagorju ob Savi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 18. – 19. 7.  | nevihte in neurja s točo v večjem delu Slovenije, največ škode v kmetijstvu in na cestah v severovzhodni Sloveniji Ptuj, Pesnica, Lenart, Slovenska Bistrica), v Gorišnici pri Ptuj je veter odkril strehe okoli 35 objektov, v Kokri je močno narasel hudournik Nežkarjev potok, hudourniški material je zasul strugo, voda in pesek pa sta zasula nekaj hiš in dvorišč, na Kofcah nad Tržičem je strela ubila 29 ovac, tega dne je zaradi udarov strel zgorelo več gradbenih poslopij  |
| 21. 7.        | potres, M 2,1 R, I 5 MSK, Bukošek, Mihalovci, Brežice, ponekod so s streh padli strešniki in odpadli manjši kosi ometa, prebivalci pa so zapustili hiše                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

| Datum<br>Date   | Vrsta dogodka, nesreče, kraj in opis<br>Type, location and description of disaster                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 23. 7.          | potres, M 2,0 R, I 5 MSK, Velike Malence, Brežice, prestrašeni prebivalci                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 24. 7. – 11. 8. | obdobje bolj suhega in vročega vremena, številni požari v naravi, med 24. julijem in 11. avgustom kar 159 požarov v naravi, nekaj tudi večjih                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 29. 7. – 2. 8.  | največji požar v naravi v letu 1994, severozahodni del Krasa – med Renčami, Opatjim selom in Lokvicami, gasiti je bilo treba s helikopterji, pogorelo je 575 hektarov gozdnih površin, škoda zaradi požara je občinska komisija ocenila na 524 milijonov tolarjev, glej tudi prispevek v Ujmi                                                                                                                                                                                               |
| 1. 8.           | gozdni požar, hrib Selivec nad Senadolicami, pogorelo je 80 hektarov iglastega gozda, gasiti je bilo treba s helikopterjem                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 2. – 4. 8.      | požar v naravi, Ocizla–Beka–Socerb, 88 hektarov pogorelih površin, na našo stran se je razširil z italijanske strani, pri gašenju požara na naši strani je sodeloval tudi italijanski helikopter                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 7. 8.           | neurje s točo, območje Raven na Koroškem, za 309 milijonov tolarjev škode                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 8. 8.           | gozdni požar, Zeleni rob nad Dolenjo Trebušo, požar je zanele strela, gasiti je bilo treba s helikopterjem                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 8. 8.           | neurja, toča v večjem delu države, zlasti pa v pesniški občini; v Logatcu, Zali pri Idriji, Hraševskem vrhu pri Gornji Radgoni, Bohinju in Ljubljani je veter izruval nekaj dreves, strele so zanele 8 požarov na objektih in dva v naravi, na Bledu je odkrilo streho hotela Astoria                                                                                                                                                                                                       |
| julij, avgust   | suša, zaradi pomanjkanja dežja v juliju in avgustu je v kmetijstvu nastalo največ škode v občinah Nova Gorica in Postojna ter v občinah Koprškega primorja                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 12. 8.          | močna nevihta, Ljubljana, zalilo je 6 hiš, veter pa je izruval eno drevo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 13. – 14. 8.    | nevihte, največ škode na območju Žalca (poškodovana hmeljišča), neurje tudi v Lendavi 403 milijone tolarjev škode) in v Trbovljah, strele so zanele štiri gospodarske objekte                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 18. 8.          | močna nevihta na območju Koprškega primorja, zaradi udarov strele je bila precej motena oskrba z električno energijo, 13 zalitih poslopij                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 22. 8.          | močna neurja po vsej državi, številni zemeljski plazovi, škoda v kmetijstvu in na cestah, voda je poplavlila nekaj objektov v Krškem, na območju Celja in Šentjurja pri Celju so poplavljal lokalni vodotoki, v Olešah pri Laškem je narasel potok Reka odnesel enega človeka, strele so zanele kar 20 požarov, ob tem je en človek umrl, največ škode v Šmarjah pri Jelšah (320 milijonov tolarjev), Šentjurju pri Celju (273) in v občini Laško (186 milijonov tolarjev materialne škode) |
| 24. 8.          | nevihte in neurja po vsej državi, toča, strele so zanele kar 15 požarov na objektih, številni izpadi električne energije, sicer pa največ škode na območju Maribora, Pesnice, Ruš, Žalca, Laškega, na Gorjancih je veter podrl okoli 5 hektarjev gozda                                                                                                                                                                                                                                      |

| Datum<br>Date | Vrsta dogodka, nesreče, kraj in opis<br>Type, location and description of disaster                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 26. 8.        | toča, območje Nove Gorice, za 178 milijonov tolarjev škode                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 31. 8.        | močan veter (tramontana), Koprsko primorje, veter je pihal s hitrostjo do 140 kilometrov na uro, težave z oskrbo z električno energijo, v marini Koper je veter prevrnil več jadrnic na kopnem                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 1. 9.         | neurje, močan veter, Ljubljana, precej polomljenih in izravnanih dreves, okoli 10 poškodovanih streh                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 13. – 14. 9.  | močne padavine, veter, zahodna Slovenija (območje Tolmina in Nove Gorice), večji zemeljski plaz je zdrsnil na cesto proti pri mejnem prehodu Robič in na cesto proti mejnemu prehodu Učja, več manjših plazov tudi v Trenti, največ škode pa je bilo na stanovanjskih objektih v Goriških Brdih, precej pa tudi na Banjšicah, toča v Kanalu, izpadi električne energije, močan veter je delno porušil tri zgradbe, veter je poškodoval tudi dva objekta v Kranju                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 3. – 4. 10.   | močno deževje v zahodnem delu države, lokalno je v 12 urah padlo več kot 100 litrov dežja na kvadratni meter, največ škode na območju Idrije, kjer so se sprožili številni zemeljski plazovi in narasli hudourniki, poškodovana gozdna in obdelovalna zemljišča, poškodovanih okoli 60 kilometrov cest, okoli 20 hiš je zalila voda, hudourniki pa so z nanosi zatrpali več ulic, v Idrijski Beli je voda uničila dva mostova, škoda tudi na PTT in električnem omrežju, v idrijski občini za 273 milijonov tolarjev škode, v občini Logatec 100 milijonov, v občini Škofja Loka pa za okoli 150 milijonov tolarjev škode; v Žireh so narasle vode zalile več hiš, zdravstveni dom in zgradbo policije, tri hiše zalite tudi v Gorenji vasi ter ena v Škofji Loki, na območju Žirov je poplavljal potok Račevica, zaprtih je bilo več cest, sprožilo se je več zemeljskih plazov, eden največjih v Brebovnicah, močno je narasla tudi Ljubljana, poškodovana je bila tudi cesta med Polhovim Gradcem in Ljubljano, na območju Žalca je poplavljal potok Konjščica |
| 28. 10.       | močne padavine predvsem v zahodnem delu države, zaradi nalivov so bile poplavljene ceste na območju Postojne, močno je narasla Vipava in se razlila pri Žabljah, tudi nekateri                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

| Datum<br>Date | Vrsta dogodka, nesreče, kraj in opis<br>Type, location and description of disaster                                                                                                                                                  |
|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|               | njeni manjši pritoki so za nekaj ur prestopili bregove, voda je zalila dve hiši na območju Velenja, poplavljen tudi cesta Mestinje–Podčetrtek                                                                                       |
| 4. 11.        | potres, bobnenje, M 2,0 R, I 4–5 MSK, Novo mesto, Gorjanci                                                                                                                                                                          |
| 11. 11.       | zemeljski plaz, Medvodje nad Jelendolom (občina Tržič)                                                                                                                                                                              |
| 16. 11.       | potres (?), močno bobnenje, I 4 MSK, Planina, Postojna, Pivka, Ilirska Bistrica                                                                                                                                                     |
| 17. – 18. 11. | iz zadrževalnika vode na snežnem stadionu na Mariborskem Pohorju je izteklo okoli 20.000 m <sup>3</sup> vode, namenjene za umetno zasneževanje, voda je odnašala zemljo in z blatom zalila bližnje hiše                             |
| 10. 12.       | potres, bobnenje, M 1,6 R I 3 MSK, Kanomlja, Idrija, Logatec                                                                                                                                                                        |
| 14. 12.       | potres, bobnenje, M 2,9 R, I 4–5 MSK, Kobarid, Livek, Tolmin, ponekod je odpadlo nekaj manjših kosov ometa                                                                                                                          |
| 15. 12.       | močna burja v submediteranskem delu Slovenije                                                                                                                                                                                       |
| 20. – 24. 12. | močno sneženje, visoka snežna odeja, velike težave v cestnem prometu, na Notranjskem jih je stopnjevala še burja, ki je gradila zamete, tudi v nižjih legah je bila ponekod snežna odeja debela več kot 50 cm                       |
| 23. 12.       | močna burja v Koprskem primorju, sunki so dosegali hitrost do 130 kilometrov na uro, trgala je daljnovidne žice, zaradi česar je bilo precej izpadov oskrbe z električno energijo                                                   |
| 31. 12.       | padavine, precej povečan vodostaj nekaterih vodotokov (Ljubljana, Savinja, Dravinja, Kolpa, Krka, Vipava), zemeljski plaz v Trbovljah, ob Trboveljščici je voda vdrla v hišo, poplavljen tudi Mestinje–Podplat (pri Rogški Slatini) |

Viri: 1, 2, 3, 4, 5

1. Delno poročilo o odpravi posledic neurja s poplavo in točo, ki je v mesecu juniju in juliju prizadelo Zasavje in nekatera druga območja v Sloveniji s pregledom sanacijskih del. Ministrstvo za okolje in prostor, oktober 1994.
2. Podatki Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije.
3. Poročila občinskih in regijskih upravnih organov za obrambo o posledicah, ki so jih povzročili naravni pojavi oziroma naravne nesreče.
4. Šipec, S., Zajc M., Naglič R., 1995. Statistični podatki o požarih v letu 1994. Ujma 9, Ljubljana.
5. Vidrih, R., Cecič I., Živčič M., 1995. Potresi v Sloveniji v letu 1994. Ujma 9, Ljubljana.

Slavko Šipec

## Natural disasters in Slovenia in 1994

This short article contains a survey of natural disasters in Slovenia in 1994. The largest scale natural disaster in 1994 was a severe thunderstorm with heavy rainfall and hail on June 28, 1994 in the area of Trbovlje, Zagorje and Zalec. Many storms with featurin hail and heavy downpours caused extensive damage to several parts

of Slovenia, particualry the eastern and northeastern regions. Fires in the natural environment were not as commonplace as in preivious years. One thousand three hundred and twentyseven hectares (1327) were affected in 1994. The most expansive fire occured between July 29, 1994 – August 2, 1994 at the northwestern region of the Karst and affected 575 hectares of coniferous forest. Other natural disasters in 1994 did not result in significant damage.